

10 Polskie Państwo Podziemne

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju.

Uczeń:

5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego;

6) charakteryzuje polityczną i militarną działalność Armii Krajowej oraz Narodowych Sił Zbrojnych i Batalionów Chłopskich; wskazuje różne formy oporu wobec okupantów.

Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej, w tym: Władysława Sikorskiego, Stefana Grot-Roweckiego, Władysława Andersa, Stanisława Miłkołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego i Leopolda Okulickiego;

6) ocenia rolę wielkich postaci polskiej polityki z okresu II wojny światowej.

CZAS ZAJĘĆ

2 godziny lekcyjne

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 27 IX 1939, XI 1939, 14 II 1942, III 1943
- postacie: majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, generała Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, generała Kazimierza Sosnkowskiego, generała Stefana Roweckiego „Grot”, generała Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Elżbiety Zawackiej „Zo”, generała Tadeusza Komorowskiego „Bora”

ROZUMIE

- pojęcia: Polskie Państwo Podziemne, Służba Zwycięstwu Polski, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, Rada Jedności Narodowej, Delegat Rządu na Kraj, Szare Szeregi, Organizacja Małego Sabotażu „Wawer”, sabotaż, dywersja, akcja Kutschera, akcja pod Arsenałem, kurierzy, cichociemni, Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa, Narodowa Organizacja Wojskowa, Narodowe Siły Zbrojne
- skrótowce: SZP, ZWZ, AK, RJN, BCH, NOW, NSZ

POTRAFI

- scharakteryzować organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego
- opisać działalność polityczną i militarną polskich organizacji konspiracyjnych w czasie II wojny światowej

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji (*Dowiem się, jak Polacy zorganizowali ruch oporu w okupowanym kraju*).

Prosimy, aby uczniowie przypomnieli, jak wyglądało życie Polaków pod niemiecką i sowiecką okupacją.

II. ROZWINIĘCIE

Wyświetlamy uczniom film *Polskie Państwo Podziemne – Polskie drogi do niepodległości* (od 0:00 do 4:43). ▶

Następnie prosimy o zapoznanie się z infografiką (s. 119). Uczniowie analizują i omawiają strukturę Polskiego Państwa Podziemnego oraz zasady funkcjonowania sądów i edukacji. Podczas omawiania struktur PPP można wykorzystać grafiki IPN. ▶

Zwracamy uwagę na bardzo szeroki zakres struktur PPP (obejmował wszelkie aspekty funkcjonowania państwa) oraz na sposób ich kontaktowania się z władzami w Londynie.

Omawiamy rolę kurierów oraz oddziału cichociemnych, prosimy uczniów o przeczytanie podpisu do fotografii (m6, s. 123), a także informacji biograficznych o Elżbiecie Zawackiej.

Przedstawiamy rolę organizacji harcerskich w oporze cywilnym, podając przykłady najsłynniejszych akcji (m.in. opisana w podpisie do ilustracji m4, s. 120, akcja pod Arsenalem).

Wyświetlamy kolejny fragment filmu (od 4:44 do 10:55), prosząc wcześniej, by uczniowie w trakcie oglądania notowali nazwy organizacji wojskowych i nazwiska głównych dowódców.

Omawiamy wspólnie z uczniami działalność wojskową PPP, zwracając uwagę na struktury wojskowe – SZP i AK, a także rodzaje ich działalności oraz cele.

Wyświetlamy kolejny fragment filmu (od 10:56 do 11:44). Pytamy uczniów, jaki był cel działalności Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej ZWZ-AK.

Wyświetlamy krótki film o akcji N. ▶ Następnie prosimy uczniów o przeczytanie tekstu źródłowego (m5, s. 122) i wykonanie polecenia 1 (s. 122).

Wracamy do oglądania filmu o Polskim Państwie Podziemnym (od 11:45 do 14:54), prosząc wcześniej, by uczniowie w trakcie oglądania notowali nazwy organizacji wojskowych i nazwiska głównych dowódców.

Omawiamy wspólnie z uczniami powstawanie podziemnych organizacji wojskowych, wskazując na ich różny rodowód polityczny oraz cele polityczne.

III. PODSUMOWANIE

Polecamy uczniom scharakteryzowanie sposobu funkcjonowania PPP.

Możemy również zaproponować wspólne zagranie w edukacyjną grę historyczną *Polskie Państwo Poziemne*, której aplikację można pobrać ze strony IPN. ▶

METODY KONTROLI

Prosimy uczniów o wymyślenie i napisanie na kartce jednego pytania dotyczącego dzisiejszej lekcji. Kartki zbieramy, losujemy po jednym pytaniu, czytamy na głos i prosimy uczniów o udzielenie odpowiedzi (wskazujemy uczniów albo sami się zgłaszają).

PRACA DOMOWA

Wyszukaj informacje o innych akcjach Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej ZWZ-AK. Wybierz jedną i w kilku zdaniach opisz jej cel i przebieg.

Materiał realizowany na drugiej godzinie lekcyjnej

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat (*Ruch oporu działający w okupowanej Polsce*) i główny cel lekcji (*Do-
wiem się, jak Polacy zorganizowali ruch oporu w okupowanym kraju*).

Prosimy, aby uczniowie przypomnieli, jak wyglądały struktury PPP.

II. ROZWINIĘCIE

Rozdajemy uczniom karty pracy ► i prosimy o wykonanie zadań 1–3.

III. PODSUMOWANIE

Wspólnie sprawdzamy odpowiedzi do zadań z karty pracy.